

วิจารณ์และแนะนำหนังสือ

ภาวณา เขมะรัตน์*

จากวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ปีที่ 36 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2539 ในวิจารณ์และแนะนำหนังสือ ได้แนะนำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกของคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในรูปบทคัดย่อระหว่างปี 1995-1996 และบรรณานุกรมทั้งหมดไปแล้ว ฉบับนี้จึงขอแนะนำบทคัดย่อต่อจากฉบับดังกล่าว รวม 3 เรื่อง คือ

1. Rungravee Weravess. 1996. **The Influence of Family Life Cycle on Housing Needs of People in Bangkok.** Thesis Ph.D. (Population and Development). The National Institute of Development Administration. 143 pp. Dr. Suchart Prasith-rathsint, Chairman. (NID. HD 7363.55. B3 R873 T)
2. Uraivan Amornimit. 1996. **Child Labor Force Participation: A Case Study of Rural Households in Kanchanaburi Province.** Thesis Ph.D. (Population and Development). The National Institute of Development Administration. 229 pp. Dr. Anek Hirunraks. Chairman. (NID. HD 6250. T53K32 Ur1 T)
3. Wallada Wiwatpanashart. 1996. **Determinants of Day-Care Service of Average Working Women in Bangkok-Based Manufacturing Firms.** Thesis Ph.D. (Population and Development) The National Institute of Development Administration. 118pp. Prof. Dr. Suchart Prasith-rathsint, Chairman. (NID. HV 861.T52 B3 W155 T)

Rungravee Weravess. 1996. The Influence of Family Life Cycle on Housing Needs of People in Bangkok.

Due to the effects of population changes and changes in household size and number, Bangkok is one facing serious housing problems. The housing demand is growing but the land is constant. Thus, it is necessary to study the population change and housing needs when one examines housing policy in Bangkok. This study will focus on the changing housing needs related to family development over the life cycle of people in Bangkok. The objectives of this study are to: (1) study the

* บรรณารักษ์ฝ่ายบริการ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

population change related to housing needs of people in Bangkok between 1980-1990, (2) study the type of household and living at each family life cycle stage of people in Bangkok, and (3) study factors affecting the housing needs of people in Bangkok.

After the review of the housing policy, it was found that the direction of the housing development was consistent with the population change and housing needs in Bangkok. There was an increasing number of population and houses in the middle and outer zones during 1980-1990 while the number of population and houses decreased in the inner zone.

Based on the census data, type of living at the life cycle of Bangkokians between 1980 and 1990 showed that children and the young between 0-19 years old lived with their parents in detached houses and row houses. Most of the working adult between 20-29 years old did not live with their parents. They preferred living in apartments or town house. After they married (30-39 years old), they lived on their own as a nuclear family in town houses or apartments. When the married couple (40-49 years old) had children and their family became larger, they would then prefer to live in detached houses or row houses. When they became widowed (60 years old and above), they would live with their children as a larger family in detached houses or row houses. The size of divorced/ separated families living in town houses or apartments became smaller.

The survey of housing needs of people in Bangkok, their household and living patterns showed that married couples leave their parent's houses and build up their own households as a nuclear family. They select to live in town houses or apartments at the founding stage. When the couples have children and become a larger family, they need a lot of space. Their type of living consists of detached houses or row houses. After the children have their own families and their family size becomes smaller, they prefer to live in town houses. At the retirement stage, when they become widowed, they prefer living with their children to living alone in detached houses or row houses.

It is also found that the family life cycle stage variables are significant factors in determining the housing needs of people in Bangkok. The results support the hypothesis of this study and are consistent with the findings of the preceding studies. The people who start their new households want to live in small quarters. The main recommendation is that more town houses and apartments than detached or row houses be built.

Uraiwan Amornimit. 1996. Child Labor Force Participation: A Case Study of Rural Households in Kanchanaburi Province.

In many less developed societies, children at young ages participate in the labor force. Although the extent of that participation has not been well documented, it is widely known that the number is quite significantly large and the most important determinant of this phenomenon is poverty.

The objectives of this dissertation are to: (1) estimate the future trends of child labor participation both at national and Kanchanaburi provincial levels, (2) investigate the influence of various household factors such as demography, economy, sociology and psychology toward the working status of child labor force participation in rural Kanchanaburi province, and (3) develop the patterns of child labor force participation. The first objective used secondary data while the others were studied from 389 selected sample households.

The sample survey covered a sample of 389 rural households selected by multi-stage sampling techniques. In the survey, child labor force participation refers to young people aged 13 to 17 years who do not attend school. Data were collected by interviewing household heads or representatives.

In studying trends of child labor force participation, secondary data used were (1) the number of children not pursuing secondary education at the first year of lower secondary school level (Mathayomsuksa 1 or M.1) and the first year of upper secondary school level (Mathayomsuksa 4 or M.4), and (2) GDP, GPP and CPI from both the national and provincial levels. As expected the study indicates that child labor force participation will tend to decrease; this is confirmed by the short range projection for 1995-1999.

Projections are an attempt to estimate the number of 13-17-year-olds who are outside the school system. These include children who did not continue into secondary school in levels of M.1 and M.4, or dropped out during the school year as two of four important groups. The other two groups are the number of child labor force participation at present time and the number of labor who are no longer considered children. Data for the first two groups were taken from the Ministry of Education. To derive for the projection on child labor force participation from those children who were out of school resulting from inclusive of not pursuing M.1 and M.4 used the Manpower Requirement Approach. And the projection on those who dropped out of school during academic year used cubic regression. The estimation arrived at child labor force participation in Thailand and Kanchanaburi province

gradually decreased, which is reasonable considering the educational development that has occurred.

However, this study did not bring migration, and number of working children who were in school system into consideration. If those were include in the estimation, the number of child labor force participation obtained from this study would be underestimated.

Study of factors affecting the working status of child labor force participation disclosed that the variables which had significance on the working of child labor at a .05 statistical level were education of household head and information about child's job.

In conclusion it was found that household head who completed only Pratomsuksa 4 will push their children into the employed status at a rate of 96.51 percent which is higher than the other group which had higher education. As for household data about the labor market, it was found that households with more information about the labor market were more likely to send their children into the labor market more effectively. Households without knowledge about the labor market were less likely to be efficient in sending their children to work : only 67.84 percent compared to households who had the most information 98.11 percent.

Study of patterns of child labor force participation considered the relationship among household and selected characteristics such as occupation, household establishment, level of household development and wage rate of child labor. The researcher found various patterns called 'hopeless,' 'survival,' 'struggle,' 'flow,' 'absorbed,' 'flight,' 'root,' 'group,' 'adventure,' 'general,' and 'caravan,' child labor force participation. All of these patterns existed because of poverty.

In conclusion the analysis of sample data shows that producers of child labor were typically living in poverty and were agricultural households. It was also found that generally children made their own decision to enter the labor force. They were assisted most in entering the employment by relatives. Most children worked in manufacturing and in Bangkok.

Eliminating child labor is very difficult. Therefore it is important to develop these child laborers into quality workers. The government must have short and long term plans for child labor development, beginning with rural households, the major producers of child labor. Providing education or extending compulsory education might be long-term solutions to the problem. Adults in these households should be informed in order to have information and understanding about these problems. Providing data about the labor market might be another method to ease the situation over the short term.

Wallada Wiwatpanashart. 1996. Determinants of Day-Care Service of Average Working Women in Bangkok-Based Manufacturing Firms.

This study focuses on factors influencing working women's choice of child care and their desire to use day-care service in the workplace. The characteristics of working women, their husbands and their households, including their attitudes, as well as different types of child welfare are taken into consideration.

The subjects are 340 married working women aged 15-49 with an education of below a bachelor's degree, who have lived in the Bangkok Metropolis for at least one year and have a monthly income of less than 15,000 baht. They work in 9 factories, which employ a large number of women in 4 districts in Bangkok. There are 264 women with children and 76 childless women.

The discriminant analysis was employed to find out which factors influence their choice of child care at home or outside and their desire to use a workplace day-care service. The crucial factors influencing the choice of day care for women with children are house ownership, length of time in Bangkok, hometown, income and ages of both the women and their husbands.

When the women with children are compared with the childless women regarding the desire to use a workplace day-care service, it is found that the crucial factors are day care necessity, reasons for not having children and plans to have a baby. These two groups are different in that the women with children are more worried about sending their children to a day-care center. For the group of childless women, the husband's age, house ownership and hometown are found to influence their desire to use the day-care service at the workplace most.

The analysis shows that the discrimination for the choice of day care among the women with children is 70.9 percent correct. Also, the discrimination for the desire to use a workplace day-care service for them is 78.8 percent correct and that, among the childless working women, it is 89.5 percent correct.

It is recommended that further study including working women with more or less the same economic and social status as those in this study should be conducted in order to be able to compare the results and to find the advantages and disadvantages of day care at home and outside which affect children's physical and mental development. Also interesting to study is the cost-benefit analysis (both economic and social) of establishing the day-care service in workplaces; moreover, the government should play an important role by establishing policies to encourage businesses to provide such services. This could be done by providing them with personnel, budgets and tax cuts.

และจากวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 34 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2537 ในวิจารณ์และแนะนำหนังสือ ได้แนะนำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในรูปบทความย่อเฉพาะปี 2536 และบรรณานุกรมทั้งหมดไปแล้ว ฉบับนี้จึงขอแนะนำบทความย่อต่อจากฉบับดังกล่าว รวม 2 เรื่อง คือ

1. กรองกาญจน์ ณ นครพนม. 2539. **ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะของผู้บริหารระดับกลางในองค์การภาครัฐและเอกชน**. วิทยานิพนธ์ พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 165 หน้า. รศ.ดร.อุทัย เลาหิเชียร ประธานกรรมการ (HD 58.7 ก 17 T)
2. ปฐมา สิทธิชัย. 2539. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้และวิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่**. วิทยานิพนธ์ พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 211 หน้า. ศ.ดร. วรเดช จันทรรักษ์ ประธานกรรมการ (LB2331.5 ป113 T)

กรองกาญจน์ ณ นครพนม. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะของผู้บริหารระดับกลางในองค์การภาครัฐและเอกชน.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะในการทำงานของผู้บริหารระดับกลางในองค์การภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเอง การพัฒนาบุคลากรในองค์การและการฝึกอบรม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (exploratory research) โดยใช้การสำรวจวรรณกรรม การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารระดับกลางในองค์การภาครัฐ และเอกชน จำนวน 204 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปร โดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ส่วนที่สองใช้สถิติเชิงอนุมานในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วย วิธีการวิเคราะห์ในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (correlation analysis) การวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) และการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่า T-test และ ค่า F-test ส่วนที่สามเป็นการสรุปผลที่ได้รับจากการศึกษาเพิ่มเติมในสิ่งที่น่าสนใจและข้อเสนอแนะ

สำหรับตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 3 ชุด คือ

1. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย ภูมิหลังของผู้บริหาร การพัฒนาทางบุคลิกภาพและการพัฒนาการทางความคิดและจิตใจ
2. การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำงานและการพัฒนาทัศนคติและค่านิยม
3. การฝึกอบรมในองค์กร ประกอบด้วย ประเภทของการฝึกอบรมที่ได้รับ การนำความรู้ไปใช้ การเลื่อนตำแหน่งภายหลังการฝึกอบรม และความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในการนำความรู้ใหม่ไปใช้ ภายหลังการฝึกอบรม

ส่วนตัวแปรตามได้แก่ วุฒิภาวะในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย การมีความสามารถในการพัฒนางาน การมีความสามารถในการพัฒนาผู้ร่วมงาน การมีความสามารถในการชี้แจงและสอนงาน การแก้ปัญหา และการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรด้านการพัฒนาตนเอง การพัฒนาบุคลากรในองค์กร การฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงกับวุฒิภาวะในการทำงานโดยมีตัวแปรที่ดีที่สุดคือ การพัฒนาความรู้ความสามารถ เป็นตัวแปรที่อธิบายวุฒิภาวะในการทำงานของผู้บริหารระดับกลางได้ดีที่สุด รองลงมา คือการพัฒนาความคิดและจิตใจ การเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมให้แก่ผู้ร่วมงาน วุฒิการศึกษา การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาทัศนคติและค่านิยม และตัวแปรด้านการฝึกอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ ตัวแปรทั้งหมดนี้เป็นตัวแปรที่สำคัญสามารถอธิบายวุฒิภาวะในการทำงานของผู้บริหารระดับกลาง อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาวุฒิภาวะในการทำงานให้ก้าวหน้าไปสู่การมีวุฒิภาวะในการบริหารและการพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

ผู้บริหารระดับกลางในภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุอยู่ในช่วง 26-45 ปี มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-50,000 บาทต่อเดือน ผู้บริหารของภาคเอกชนมีช่วงอายุ 26-35 ปี ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ในขณะที่ผู้บริหารภาครัฐมีอายุ 35-45 ปี ประสบการณ์ในการทำงาน 10-16 ปี

ผลการเปรียบเทียบข้อมูลพบว่าผู้บริหารระดับกลางในภาครัฐและภาคเอกชนมีวุฒิภาวะในระดับเท่าเทียมกัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนและระยะเวลาที่ได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ น้อยมาก มีความสนใจในการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อและเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ความคิดและจิตใจ ให้เจริญยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย เพื่อประโยชน์ของการศึกษาวิชาพัฒนบริหารศาสตร์ในองค์กร ควรให้มีการวิจัยซ้ำ โดยการนำแนวความคิดที่ทำการศึกษากลับนี้ ไปศึกษาในองค์กรภาครัฐและเอกชนที่ละองค์กร สามารถทำการศึกษาแบบเจาะลึกโดยใช้ตัวแปรตัวใดตัวหนึ่ง โดยเฉพาะกรอบ

แนวคิดจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวิจัยซ้ำกับกลุ่มประชากรอื่น เช่น ผู้บริหารระดับสูง หรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้บริหารชายและหญิง และควรมีการส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของคณาจารย์และผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะทางทฤษฎีและปฏิบัติ แนวคิดและตัวแปรที่สร้างขึ้นนี้กำลังอยู่ในความสนใจของนักวิชาการด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร ในอนาคตอาจจะมีการพัฒนาให้สมบูรณ์แบบเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการบริหารองค์การสมัยใหม่และนักบริหารการพัฒนาพร้อมสมัยต่อไป

ผู้บริหารองค์การสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง สร้างแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและการจัดการศึกษาในองค์กร และกระตุ้นให้คณาจารย์มีการพัฒนาคุณภาพในการทำงานให้ก้าวหน้า อย่างมีระบบและต่อเนื่องหากผู้บริหารให้ความสนใจกับการศึกษาและการฝึกอบรมของบุคลากรมากขึ้น จะช่วยให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพในการทำงานสูงขึ้น

ปัทมา สิทธิชัย. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้และวิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่.

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้และวิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่ มุ่งที่จะหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การบริหารโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรสาเหตุ ได้แก่ การบริหารงานบุคคล ทรัพยากรที่ใช้ในการบริหาร มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการติดต่อสื่อสารที่มีผลต่อตัวแปรผล คือความสำเร็จของโครงการ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาให้ทราบถึงลักษณะของการบริหารโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้และวิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่ (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ชุดแรกสำหรับประชากรกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในโครงการ จำนวน 28 ชุด และชุดที่สองสำหรับประชากรกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในโครงการ จำนวน 120 ชุด นอกจากนี้ได้ใช้การสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์แนวลึกจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สำหรับเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistics Package for the Social Science) โดยแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นสถิติขั้นต้นเพื่ออธิบายถึงลักษณะข้อมูล ส่วนที่สองเป็นสถิติขั้นสูง ใช้การทดสอบด้วยที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ในความคิดเห็นของอาจารย์การติดต่อสื่อสารเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของโครงการ รองลงมาคือการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งทางด้านงบประมาณและการจัดการด้านต่างๆ
2. ในความคิดเห็นของนักศึกษา การติดต่อสื่อสารนับเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการ รองลงมาคือทรัพยากรในการบริหารโครงการ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

การบริหารโครงการความร่วมมือทางการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ควรให้ความสนใจต่อปัจจัยสำคัญดังนี้

1. ต้องมีการจัดช่องทางของการติดต่อสื่อสารอย่างทั่วถึง ในทุกระดับของกลุ่มคนที่อยู่ในโครงการ รวมทั้งต้องมีความสม่ำเสมอในการให้ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสร้างความพอใจให้แก่ผู้เข้าร่วมในโครงการทุกฝ่าย โดยอาจจัดสถานที่ปฏิบัติของโครงการที่วิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่ และมีเจ้าหน้าที่ประสานงานอยู่ตลอดเวลาเพื่อใช้เป็นศูนย์กลางการติดต่อ
2. ผู้บริหารในทุกระดับต้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจังในทุกด้าน เพื่อการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่อาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน และจะทำให้เกิดผลในการสร้างประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป เช่น การให้ค่าตอบแทนที่สามารถจูงใจผู้ปฏิบัติงาน การประกันอุบัติเหตุ การสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ และการตรวจเยี่ยมของผู้บริหาร
3. การเน้นย้ำถึงมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้อยู่ในระดับคุณภาพเดียวกันกับการทำงานตามปกติ เช่น การประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบ ก่อนการเปิดเรียนในแต่ละภาคการศึกษา และควรจะมีการประเมินผลหลังจากการปฏิบัติงานแล้ว